

Overvejelser på baggrund af SUS-temadag vedr. udsatte grønlandere

Gert Müntzberg – DGH-Odense

Dette lille papir udtrykker de overvejelser, jeg gjorde mig efter at have deltaget i SUS-temadagen om socialt udsatte grønlandere på Brogården, torsdag d. 11. november 2005. Jeg skal understrege, det er udtryk for helt personlige tanker og holdninger, som derfor ikke kan tages som udtryk for DGH-Odensens holdninger.

Jeg skal desuden gøre opmærksom på, at jeg ikke har et fuldstændigt billede af dagen, da jeg forlod temadagen efter frokost.

Hvem taler vi om – definition af udsatte grønlandere

På temadagen slog det mig, at temadagen fokuserede på en lang række personer, hvor det ikke er hensigtsmæssigt at opfatte dem som tilhørende samme gruppe rent socialt. Rent etnisk/geografisk kan man tale om en gruppe, men det forekommer uhensigtsmæssigt at arbejde med alle grønlandere på kontanthjælp som tilhørende samme gruppe.

Det gav sig således også udslag i den tilgang, de forskellige oplægsholdere havde om formiddagen. Hvor Odense-undersøgelsen ser på alle de, som ikke er selvforsørgende, fokuserede mange af de efterfølgende deltagere om formiddagen på de i bybilledet meget synlige grønlandere med multikomplekse sociale problemer. Udgangspunktet for behandlere, socialkonsulenter, terapeuter etc. i forhold til sidstnævnte gruppe er ofte en målsætning om at være katalysatorer for at personerne får en højere livskvalitet. Som Kurt Olsen - Kofoeds skole udtrykte det, er det imidlertid ikke en målsætning at kvalificere til arbejdsmarkedet, da dette er uopnåeligt for mange og om muligt ligger ganske langt ude i fremtiden for resten af de særligt socialt udsatte.

Imidlertid viser Odense-undersøgelsen lige netop, på baggrund af Odense Kommunes egen scoring af de grønlandske kontanthjælpsmodtagere i kommunen, at der er ganske mange grønlandere, som ikke befinder sig i gruppen af særligt socialt udsatte, der enten er umiddelbart arbejdsmarkedsparate eller formodentlig kunne blive det med en vis indsats. Undersøgelsen viser også, at de tilsyneladende alligevel har ganske svært ved at få fodfæste på arbejdsmarkedet. Jeg vil her tage forbehold for Odense Kommunes scoring, som man må formode tegner et relativt overfladisk og sandsynligvis for positivt billede af de grønlandske kontanthjælpsmodtagere.

Trods dette forbehold er det imidlertid også socialkonsulenterne i DGH-Odensens erfaring, at der er en betydelig gruppe grønlandere på kontanthjælp, der har en vis baggrund for, med den rette supplerende indsats, at kunne begå sig på arbejdsmarkedet. I en periode med en meget lav arbejdsledelse er det en unndladsessynd af de mere alvorlige, ikke at fokusere meget målrettet på denne gruppe også. Ikke for at rette fokus væk fra de særligt socialt udsatte, som skal have al den opmærksomhed de har brug for, men som en supplerende kraftfuld indsats der gøres for de, der ikke er særligt socialt udsatte.

Dialogen lider

For at vende tilbage til selve udgangspunktet for dialog mellem de forskellige deltagere, var det min oplevelse, at mange talte ud fra en definition af udsatte grønlandere, som ikke omfattede de grupper, hvor det er realistisk eller muligt at have en arbejdsmarkedsindsats på kort eller langt sigt. Der var tale om en kontekstuel definition af udsatte grønlandere, som ekskluderer store grupper, der kunne gøres meget for. Også i den første gruppdialog om formiddagen gjorde dette sig gældende.

Ved mine samtaler med socialkonsulenterne i Huset om netværksmøderne, har jeg erfaret, at de på netværksmøderne oplever præcis samme forvirring og diskussioner om definitioner og målgrupper,

hvor mange deltagere taler om udsatte grønlandere, som om denne gruppe alene udgjordes af de virkeligt socialt forarmede. Hvad værre er, der er tilsyneladende en vis ulyst til at fokusere på andre end netop de stærkt forarmede, fordi det er i relation til de særligt socialt udsatte mange deltagere har deres fokus i arbejdet.

Det finder jeg overordentlig uheldigt. Konsekvensen af ikke at erkende nogle relativt indbyrdes forskelligartede gruppers forskellige behov og opstille differentierede målsætninger, debattere forskellige metoder og udveksle erfaringer for de forskellige grupper er flere. Her skal nævnes nogle af de centrale.

1. Der bruges uforholdsmæssig meget tid i gruppedialog og på netværksdage på at diskutere, hvilke grupper det lige er, man udtaler sig om, når man siger socialt udsatte og særlig socialt udsatte.
2. Muligheden for at føre en meningsfuld dialog på mere end det helt overordnede plan forringes.
3. Grupperne, som ikke er særligt socialt udsatte, overses eller negligeres i dialogen, erfaringsudvekslingen og idéudviklingen. Resultatet er, at man ikke får gjort nok for grupper, som man måske kunne hjælpe til et helt andet liv, hvor deres sociale situation virkelig blev ændret til det bedre.

For mig at se ville det være hensigtsmæssig at operere med nogle grupper af grønlandere, der ikke er på arbejdsmarkedet, som var kendetegnet af forskellige problemer eller grader af problemer. En del af udvekslingen på temadage og møder kunne så foregå specifikt i relation til de enkelte grupper. På denne måde vil man kunne differentiere dialogen, metodeudvikling og erfaringsudveksling, i det omfang der var behov for det, og samtidig kunne gå tilbage og debattere generelle problemstillinger for alle grønlandere i det store forum. Hvordan grupperne i givet fald skal relatere sig til matchgrupperne, skal jeg lade være usagt.

Det er min overbevisning, at en differentiering vil være givende for output og ikke mindst omfanget og graden af handling, som SUS-arrangementerne jo meget gerne skulle afstedkomme.

Med venlig hilsen

Gert Müntzberg
Det Grønlandske Hus i Odense